

Periodisk programevaluering 2024

Masterprogrammet i Europeiske språk

Som del av den periodiske programevalueringen av masterprogrammet i Europeiske språk ved ILOS, skal programmet evalueres av et eksternt panel.

Panelet har bestått av en faglig ekspert, en studentrepresentant og to representanter fra samfunns- og arbeidsliv. De fikk i oppdrag å evaluere masterprogrammet i lys av instituttets egenevaluering og tilhørende vedlegg. Rapporten som følger i dette dokumentet, er skrevet av panelet.

Panelet fikk tilsendt følgende materiale som grunnlag for evalueringen:

1. Følgebrev
2. Mal for rapporten
3. Instituttets egenevaluering
4. Studentenes kommentarer til egenevalueringsrapporten
5. Studiekvalitetsrapporten 2023
6. Mandat for masterreformkomité
7. Et utvalg emneevalueringer fra 2019 til 2023
8. Programbeskrivelsen for Europeiske språk (master)
9. Studieretningsbeskrivelser:
  - a. American and British Studies
  - b. English Language and Linguistics
  - c. English Literature
  - d. Fransk
  - e. Russisk, polsk, tsjekkisk, bosnisk/kroatisk/serbisk
  - f. Spansk, portugisisk
  - g. Tysk
  - h. Italiensk
10. Emnebeskrivelser av obligatoriske emner

Det eksterne evalueringspanelet har bestått av:

- **Gillian Ramchand** (Professor i lingvistikk, UiT),
- **Christopher Viken** (masterstudent i lingvistikk, UiO),
- **Ingunn Samdal Vikene** (Head of Emergency Response, Plan International Norge)
- **Are Turmo** (Kompetansedirektør, NHO).

Heidi Malchère Pettersen, førstekonsulent ved ILOS, har fungert som panelets sekretær.

Panelets rapport

Det eksterne panelet har mottatt alt innsendt materiale og leverer herved sin rapport om masterprogrammene i europeiske språk.

Panelet vil innledningsvis slå fast at det er fullt klar over de store og systemiske rekrutterings- og finansieringsutfordringene som norske universiteter (særsilt humaniora) står i. Denne bakgrunnen er relevant fordi ikke alle problemene i programmene som evalueres her kan knyttes til interne kvalitets- eller organisatoriske spørsmål, og det er ikke rimelig å forvente komplette løsninger gjennom kun interne endringer. For eksempel viser erfaringene fra pandemien at fullføringen av mastergradene er forsinket hos mange studenter fordi de tar det på deltid, mens de jobber ved siden av. Det at studenter er nødt til å arbeide ved siden av studiene har oftest økonomiske årsaker, og er ikke noe universitetene i seg selv kan endre på.

Det fremkommer fra evalueringen at studenter som søker om å ta en master i europeisk språk, ikke direkte oppfatter graden som viktig eller relevant for deres framtidige arbeidsliv, men først og fremst velger den av interesse og for personlig utvikling og stimulering. De melder seg ikke nødvendigvis av studiene, men føler heller ikke at det haster med å fullføre innen en bestemt tidsperiode. Oppfatning av nytte og relevans er noe som kan adresseres innenfor studieprogrammene, i form av bevisstgjøring både blant studentmassen og hos arbeidsgivere. Instituttet søker, forståelig nok, å øke antallet studenter som fullfører graden på normert tid, men det er viktig å være tydelig på hvilke faktorer instituttet kan kontrollere eller påvirke, og hvilke de ikke kan.

Panelet mener det er prisverdig at instituttets egenevaluering har sett systematisk og samvittighetsfullt etter årsakene til de bekymringsfulle søknadstallene og gjennomføringsgradene. Egenevalueringen framstår etter panelets vurdering som dekkende, med gode vurderinger. Panelet ser ingen åpenbare mangler.

Det er også klart at ferdighetene og kunnskapene som tilbys på masternivå i disse programmene er nødvendige og verdifulle for det norske samfunnet, noe som også anerkjennes i offentlige dokumenter. Norge er en del av en større europeisk kontekst i en stadig mer globalisert verden der språkkunnskaper er en forutsetning for vellykket kommunikasjon, samarbeid og kulturforståelse. Panelet ønsker å bekrefte verdien av mastergraden i europeiske språk som strategisk viktig, og vurderer kvaliteten på undervisning og veiledning på masternivå ved ILOS som generelt høy. Disse gradene bygger bro mellom bachelornivået og videre nytenkning og forskning innen språk og kultur på høyere nivå. De bidrar også til kompetanse for andre fagfelt der det kreves spesialiserte språkkunnskaper.

Generelt ser det ut til at studentene som begynner på en MA i europeisk språk, gjør det av interesse heller enn med sikte på å utdanne seg til en bestemt jobb, eller sikre seg jobb. En slik interessebasert motivasjon er i utgangspunktet en styrke, og bør bygges videre på. Det norske samfunnet som helhet trenger mennesker/arbeidskraft/forskere som forstår (og er fascinert av) språket og kulturen til de ulike språkene i Europa, og som kan være en del av det felles politiske og kulturelle landskapet. Samfunnet har også behov for utdanninger i forskjellige disipliner og en generell fostring av "allmenn dannelsen". Dette kan også bidra til et mer produktivt arbeidsliv, da en mer sammensatt gruppe arbeidstakere samlet sett kan angripe problemer på en bedre og mer kreativ måte. Disse programmene bør derfor videreføres selv om det totale antallet studenter på hver studieretning er lavt, så lenge kvaliteten og verdien av programmene er høy, noe panelet mener den er. Instituttet

har et ansvar for å fortsette å tilby en utdanning av høy kvalitet som viderefører denne kunnskapen og disse viktige ferdighetene til neste generasjon.

Med denne bakgrunnen på plass, ønsker panelet å peke på noen potensielle områder der forbedringer kan gjøres i form av oppdatering av ferdigheter for den moderne verden, og utfordre dagens oppfatninger om lav relevans av språkgrader. Panelet har også noen forslag til organisasjonsreformer som kan bidra til å levere på disse målene med stadig mindre ressurser. I alle tilfeller representerer tekst i kursiv innhold hentet fra instituttets egnevaluering.

A. Rekruttering

Med et synkende antall studietilbud og søkere innen fagene, er det spørsmål om studiene vil være attraktive nok til at søkere fra andre landsdeler vil påta seg kostnadene ved å leve i Osloområdet for å fullføre et studium innen våre fag. Veier interesse og karriereutsikter opp for kostnaden av et slikt studium? (s. 8)

Vi vet at samfunnet trenger disse ferdighetene. Alt man kan gjøre er å bygge høyest mulig kvalitet og forsøke å gjøre graden så attraktiv som mulig med de ressursene som finnes. Hvis Oslo ikke kan tiltrekke seg de beste og mest motiverte studentene på dette området, kan ingen universiteter i Norge det. Likevel mener panelet at det er viktig å utforske nærmere om fagene kan svare bedre på et behov ved å

- i. Inngå i mer tverrfaglige studietilbud med andre fagområder, som påpekt i egnevalueringen (se også C(d)).
- ii. Mer eksplisitt adressere oppfatningene av nytte og relevans når det gjelder språkferdigheter (se B).
- iii. Tilby nettbaserte eller hybride emner (som gjenspeiler endringer i samfunnet der mange arbeidsplasser er mindre oppmøtebaserte)

B. Arbeidslivsrelevans

i. Praksis

Som vi allerede har nevnt, virker det for oss i panelet som selv om språkferdigheter helt klart er relevant for en rekke oppgaver og arbeidssituasjoner, kommer det ikke tydelig nok frem hvordan ferdighetene kan anvendes praktisk i en arbeidssituasjon.

For eksempel er praksisemner et redskap for å øke bevisstheten om dette. Emneevalueringen peker på de praktiske problemene rundt praksisplassering og vurdering for slike praksiskurs, men panelet mener at den potensielle verdien av praksis gjør at man ikke må gi opp. Verdien av å bygge inn denne typen emner i masterprogrammet er i mindre grad den rent faglige komponenten (som vi er enige om er vanskelig å kvalitetskontrollere og vurdere), men heller muligheten det gir for økt forståelse av arbeidsplassers behov, og hvordan egen kompetanse kan være relevant. I en videreføring av praksisdelen av mastergraden anbefaler vi selvrappotering og refleksjonsartikler som en måte å fremme den typen resultater som ønskes.

For å oppsummere bør studentene gjennom studieløpet få komme i kontakt med arbeidslivet for å få innsikt i hvordan det er å jobbe i en bedrift / virksomhet, hva slags kompetanse som er relevant og hvilke ferdigheter arbeidslivet ser etter. Gjennom kontakt med arbeidslivet kan studenter også bli

mer bevisst på hvordan egen kompetanse kan være relevant og gjennom kontakt med studenter kan arbeidsgivere bli mer oppmerksomme på relevansen. Se for øvrig også det aktuelle avsnittet fra vår tidligere rapport om bachelorprogrammet.

ii. Ferdigheter rundt KI

I tillegg til praksisplasser, er en annen måte å øke bevissthet om relevansen av språkgrader å utvikle og inkludere kurs som direkte svarer på de nye teknologiene og store språkmodeller (LLM-er), og mengden apper disse modellene har skapt.

Den nylige økningen i grunnleggende språkmodeller for AI-applikasjoner i vitenskap og språk-generering er en viktig nylig global utvikling som språkprogrammer på universitetene eksplisitt burde svare på. På den ene siden har applikasjoner som ChatGPT gjort språkvitenskap til et offentlig domene. På den annen siden har suksessen til disse modellene antydnet at språkoppgaver som dokumentoversettelse eller tekstgenerering snart kan overlates til maskinene, og at til og med språklæring kan outsources til AI-copilotene. Faren her er at både studentene og arbeidsgivere kan få inntrykk av at menneskelig språkkompetanse ikke lenger er avgjørende for arbeidslivet. Studenter kan godt spørre seg selv om vi fremdeles har behov for utvikling av språklig kompetanse (hos studenter/mennesker). Vi trenger kurs som både stiller det spørsmålet og rettferdiggjør svaret: Ja! Både studenter, arbeidsgivere og publikum må forstå i hvilken grad disse modellene trenger rekkverk, og veiledning (korrekte prompt- generatorer) og feilsøking for å fungere effektivt.

Et forslag ville være at masterprogrammet som helhet kunne bygge inn et felles metodologisk kurs som trener språkforskere til å kontrollere og veilede om det siste innen LLM applikasjoner for deres språk. Dette vil gjøre det åpenbart for både studenter (og deres mulige arbeidsgivere) at deres ferdigheter er relevante, nyttige og oppdaterte. Se også her det aktuelle avsnittet fra vår tidligere rapport om bachelorprogrammet.

C. Kan mastergradprogrammene omorganiseres på en mer ressursmessig måte?

Vi ber om å gjøre en vurdering av de felles, obligatoriske emnene og andre tverrgående metode- og teoriemner. Er det muligheter for å samordne dette på en annen måte? Hvilke teoretiske, metodiske og praktiske elementer bør i tilfelle vektlegges.

Studieretningene forvalter ikke kun en separat emneportefølje innen de nevnte disiplinene, men også en egen, språkbasert fagtradisjon. Hvordan vurderer panelet kravet til kandidatens språklige nivå, språklig og kulturell innsikt i fagtradisjon, og kunnskap og ferdighet i en av programmets disipliner: språkkunnskap, litteraturvitenskap og -historie og område- og kulturkunnskap? (s. 15)

En større samordning og rasjonalisering er nærliggende, men hvordan ser panelet på dette i lys av behovet for utvikling av språklig kompetanse? (s. 15)

Hvordan kan metodiske, teoretiske kunnskaper og ferdigheter best ivaretas på tvers av små fag, slik at det er et høyt nivå for alle på programmet? Hvor skal prosjektskissen plasseres, hvilken status skal den ha og hvordan følges den opp? Her vil vi invitere panelet til å drøfte innretningen på dette tilbudet. (s. 17)

For øyeblikket er det sannsynligvis for mange forskjellige masterprogrammer (som vagt involverer språk) som konkurrerer og overlapper. Det er mulig at en større omorganisering på masternivå kan resultere i en mer effektiv organisering av kunnskapen og ferdighetene som må dekkes. Det er en lang tradisjon i det norske systemet for at språk og litteratur (og områdestudier) bindes sammen

under et bestemt språkfag. Selv om dette kan være fornuftig på BA-nivå der den viktigste forutsetningen for å komme inn i faget er den særlige språkkompetansen (som tar tid til å utvikle), men det er mindre åpenbart at en slik organisering gir mening på MA-forskningsnivå hvor vi kan forutsette (eller kreve) et modent nivå av språkkompetanse for språkspesialisering.

Den rigide overgangen fra bachelorgrad til mastergrad til doktorgrad til jobb med nøyaktig samme tittel gjenspeiler ikke realiteten i samfunnet, og det er ikke tydelig nok beskrevet hvilke typer opplæring som fører til hvilke typer jobber.

Et forslag kan være å organisere masterprogrammene med de tre overordnede kategoriene

- Litteratur
- Språk
- Områdestudier

i stedet for f.eks. Italiensk som den overordnede kategorien med språk, litteratur og områdestudier som delområder innen samme grad. Det ville være en språkspesialisering innenfor hver mastergradskategori, men i stedet for å skape nye studieretninger ville spesialiseringen bare gjelde masteroppgaven, som da ville være om et spesialisert emne, med sitt eget spesialiserte pensum, og skrevet på det aktuelle målspråket. Fordelene med en slik omorganisering vil være både praktisk og faglig.

- a. Muligheten for å ha felleskurs som kan gi viktige teoretiske bakgrunn og praktisk (oppdatert) forskningsbasert opplæring innen hvert hovedområde på tvers av de små språkspesialiseringene.
- b. Studentantallet vil bli samlet fra de ulike språkspesialiseringene til en større gruppe der undervisningen er mer stimulerende for studentene og foreleserne.
- c. Større antall i disse "fellesklassene" vil føre til bedre kohortbygging og fullføringsgrad samt være en mer effektiv ressursbruk.
- d. Dette vil muligens åpne for at litteratur og områdestudier ikke trenger å være språkbasert i alle emner og derfor tilgjengelig som modul eller spesialisering for andre mastergrader (økonomi, statsvitenskap, historie, etc.) der studentene ikke har full språkkompetanse.

Panelet bekrefter at språklig forskning har en selvstendig verdi og en historisk betydning og det må ikke være en konsekvens av en omorganisering at slik samfunnsnyttig forskning går tapt. Modning av språkkompetanse og språkbruk og økende dybde av kulturell forståelse vil på masternivå oppnås gjennom veiledningsprosessen og skriving av masteroppgaven, som etter vår mening da må tillegges tilstrekkelig vekt (60 sp versjon, med tilstrekkelig veiledningstid og spesialisert pensum).

Konklusjon

Panelet mener at mastergradene i europeiske språk bør videreføres, med døren åpen for mulig strukturell omorganisering som skissert over og/eller utvidelse til områder åpnet av fremskritt innen kunstig intelligens.

Periodisk programevaluering av masterprogrammet

Europeiske språk: instituttets egenevaluering

1. Innledning

Masterprogrammet Europeiske språk ble tilbudt første gang i 2015 og ble opprettet da tre tidligere masterprogram ble nedlagt¹. I likhet med bachelorprogrammet ved samme navn, er masterprogrammet delt opp i syv studieretninger². Programmet ble første gang evaluert i 2018. Instituttet har allerede besluttet å gjennomføre en reform av programmet³. Denne rapporten vil dermed også inngå i vurderingsgrunnlaget til vårt eget interne reformarbeid. Den baserer seg på HF's mal for egenevaluering av studieprogram⁴ og vi har valgt å gi en fylldig fremstilling av programmet i tall. Tallmaterialet vil belyse rekrutteringssituasjonen, gjennomføringstakten og interessen for de ulike fagfeltene/masteroppgavene instituttet tilbyr på dette programmet. Tallene vil også belyse forskjellene fagene imellom både hva angår størrelse, innhold og hvilke strukturelle spørsmål dette reiser. Deretter begrunner vi ønsket om å sette i gang en masterreform og beskriver gjennomførte eller planlagte tiltak som vi mener kan være med å forbedre studiet. Den instituttinterne reformkomiteen har også som del av sitt mandat å foreslå tiltak, og vi ønsker derfor at det eksterne panelet tar stilling til våre planer og kommer med innspill til det forestående reformarbeidet.

Programevalueringen, som omfatter denne egenevalueringen og en ekstern evaluering, skal komme frem til om programmet og dets studieretninger bør anbefales videreført som i dag, med endringer, eller om nedleggelse bør vurderes. Evalueringen skal også komme frem til tiltak som sikrer og styrker programmets kvalitet.

Bakgrunns materialet består av vedlagte emneevalueringer for de mest sentrale, obligatoriske emnene, studiekvalitetsrapporter og programsidene på nett. Statistikk om søkning og gjennomføring er inkludert i selve rapporten. Vi legger også ved studiekvalitetsrapporten fra

---

¹ Se vedlegg: Søknad om opprettelse av masterprogrammet Europeiske språk, med redegjørelse for grunner for nedleggelse og opprettelse.

² Åtte fom. 2024: Engelsk litteratur og britiske og amerikanske områdestudier er blitt delt i to.

³ Instituttet besluttet i 2023 å gjennomføre en masterreform som skal omfatte alle masterstudier ved ILOS, det vil si begge masterprogrammene Europeiske språk (med alle studieretninger) og Allmenn litteraturvitenskap. Reformen er dessuten del av instituttets bidrag til strategiske satsninger ved Humanistisk fakultet 2024-2028. Dette innebærer at gjennomføringen av reformen har fått økonomisk støtte av fakultetsstyret (FS) og at instituttet rapporterer til FS om bruken av disse midlene, se: Se VSAK-2 i fakultetsstyremøtet 15.12.2023 om Strategiske satsinger 2024-28:

[Innkalling til møte 7-2023 - Det humanistiske fakultet \(uio.no\)](#)

⁴ HF's rutine for periodisk programevaluering - For ansatte - Universitetet i Oslo (uio.no), maldokument i høyre kolonne.

2023, årsrapporten for studier 2023 og mandatet for arbeidsgruppen for den planlagte masterreformen.

Denne egenevalueringen er skrevet av studieleder ved ILOS, Mons Andreas Finne Vedøy, og programledelsen, ved utdanningsleder Alexandra Spalek, står inne for vurderingene som kommer til uttrykk. To studenter har lest rapporten, én av dem har kommet med tilbakemeldinger. Disse finnes i vedlegg. Når evalueringen er avsluttet og godkjent av Det humanistiske fakultet, vil den gjøres tilgjengelig på UiOs nettsider.

2. Programmets utvikling, læringsutbytte og vurderingsformer

Programmets struktur er uforandret siden forrige evaluering og består av syv studieretninger med egne emneporteføljer av obligatoriske og valgfrie emner samt masteroppgaveemner⁵: English Language and Linguistics (heretter: ENGLALI), English Literature, American and British Studies (heretter: ENGLABS), Russisk, polsk, tsjekkisk, bosnisk/kroatisk/serbisk (heretter: RPTBKS); Spansk, portugisisk (heretter SPAPOR), Fransk, Italiensk og Tysk.⁶

Oppbygningen av studieretningene er nokså lik: Mastergraden er på 120 studiepoeng (heretter forkortet til sp). Det er 20 sp obligatoriske emner, som inkluderer teori og metode samt en obligatorisk prosjektskisse til masteroppgaven. De øvrige emnene består av valgfrie emner i faget samt masteroppgaveemnet, der studentene i mange tilfeller, men ikke alltid, kan velge å skrive en kort masteroppgave på 30 sp (ett semester) eller en lang på 60 sp (to semestre). Dette betyr at dersom studenten velger å skrive den korte masteroppgaven, må det avlegges 30 sp i valgfrie emner i tredje semester. Unntakene er BKS, polsk, tsjekkisk⁷ og ENGLALI og italiensk, som kun tilbyr masteroppgaveemner på 60 sp.

Alle emner på programmet har læringsutbytter som bidrar til studiets samlede læringsutbytte og aktiviteter som bidrar til at studenten kan oppnå dette. Vurderingsformene er varierte og i stor grad egnet til å prøve læringsutbyttet på en effektiv måte.

Studieretningene er ulike på mange måter, både hva angår størrelsen på lærerkollegiet, antall studenter, gjennomføringsgrad, faglig innretning og tradisjoner for forskning og undervisning. Sammensetningen av emnegrupper følger i noen grad de ansattes forskningsinteresser og veiledningskapasiteter, og den gir rom for utenlandsopphold. Alle fagmiljøer som leverer emner til programmet, tilfredsstiller lovens kompetansekrav⁸ for studietilbud på mastergradsnivå.

---

⁵ Fra og med 2024 har programmet åtte studieretninger. *English Literature, American and British Studies* er delt i studieretningene *English Literature* og *American and British Studies*.

⁶ <https://www.uio.no/studier/program/europeiske-sprak-master/index.html>

⁷ RPTBKS er én studieretning, men tilbyr separate masteroppgaver i russisk språk, litteratur, områdestudier, polsk, tsjekkisk og BKS.

⁸ Se: §2.3 (4) [Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning \(studietilsynsforskriften\) - Lovdata](#)

Fremmedspråksfagene (fransk, italiensk, russisk, spansk og tysk) tilbyr valgfrie emner i disiplinene språkvitenskap, litteratur og område-/kulturstudier. De mindre språkfagene BKS, polsk, portugisisk og tsjekkisk har et mer begrenset emnetilbud innen de ansattes kompetansefelt. ENGLALI tilbyr emner i engelsk språkvitenskap og språkhistorie mens ENGLABS har en større portefølje av valgfrie emner i engelskspråklig litteratur samt amerikanske og britiske områdestudier.

Flere av studieretningene bruker såkalte heisemner, det vil si emner på bachelor- og masternivå som har felles undervisning, men som kan ha ulike vurderingsformer og til en viss grad forskjeller i pensum og læringsutbyttet. «Heisemner» brukes enten fordi fagfeltet tilbyr en innføring i emnet både på bachelor- og masternivå (dvs. at studiepoeng i emnet ikke kreves for opptak til masterstudiet) og/eller for å sikre at antallet studenter i undervisningen blir tilstrekkelig til at denne fungerer tilfredsstillende. Undervisnings- og vurderingsformene er i det store og hele varierte, med vekt på seminarundervisning og både muntlige og skriftlige obligatoriske undervisningsaktiviteter og eksamen. Programmet har dessuten lagt vekt på at felles teori- og metodeemner skal komme tidlig og i riktig rekkefølge, slik at studenten kommer tidsnok i gang med masteroppgaveprosjektet. Resten av emnetilbudet avhenger av de ansattes ønsker og undervisningskapasitet.

Selve programsiden er uforandret siden forrige evaluering. Det er kun korte ingress-tekster på sidene for «Hvorfor velge dette programmet?» og «Hva lærer du?», med henvisning til hver studieretnings egne sider. Studieretningene har egne beskrivelser for det samlede læringsutbyttet som er utformet i tråd med emnetilbudet. Vi mener at læringsutbyttebeskrivelsene er gode og dekkende. Disse "Hva lærer du?"-sidene, som er delt inn i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, er heller ikke grunnleggende endret siden forrige evaluering og er i tråd med *Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring*.⁹ Vi vurderer dem som dekkende med tanke på fagenes egenart, studentenes faglige utvikling og samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse. I forrige evaluering bebudet vi en prosess for å gjennomgå dem på nytt. Dette er blitt utsatt og vil først finne sted etter den kommende reformen.

NOKUTs studietilsynsforskrift § 2-3 stiller krav til fagmiljøets størrelse og kompetanse. I tillegg til at minst 50 % av fagmiljøet knyttet til programmet, i praksis hver av studieretningene, siden disse ikke deler emner, skal være i hovedstilling ved studiestedet, skal ansatte med førstekompetanse utgjøre minste 50 % av fagmiljøet og disse skal stå for de sentrale delene av studiet. Minst 10 % av disse må inneha professor- eller dosentkompetanse. Videre skal fagmiljøet drive forskning eller faglig utviklingsarbeid, med dokumenterbare resultater av en

---

⁹ Se de vedlagte utskriftene av program- og studieretningssidene, under "Hva lærer du?"
<https://www.uio.no/studier/program/europeiske-sprak-master/hvorfor-velge/>

“kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå”. Vi anser kravene som oppfylt.

3. Programmet i tall. Søkertall, rekruttering, gjennomføring

Fremstillingen nedenfor gjennomgår de viktigste tallindikatorene for programmet. Dette danner igjen grunnlag for diskusjonen av studiekvaliteten i kapittel 4.

Den forrige evalueringen slo fast at 2014 var et toppår, at søkertallene ikke hadde endret seg nevneverdig i overgangen fra den gamle programstrukturen til den nye, og at ILOS hadde forholdsvis lave søkertall og møtt-tall til flere av studieretningene, særlig ENGLALI, Italiensk, RPTBKS (med unntak av russisk) og Tysk.

Den fallende tendensen i rekrutteringstall har fortsatt i perioden 2018 til 2023, og med unntak av ENGLABS, anser vi tallene og utviklingen for å være alarmerende dårlig. Ingen av de øvrige studieretningene har etter vårt syn en rekruttering som gjør det mulig å videreføre dagens tilbud over tid dersom det ikke blir en forbedring.

Programmet rekrutterer for en stor del søkere fra vårt eget bachelor-program Europeiske språk. Som vist i egenevaluering av dette programmet¹⁰, er rekruttering og gjennomføring i mange tilfeller også der svak og fallende, noe som, med unntak av engelsk, medfører at antallet kandidater som oppfyller opptakskravene til masterprogrammet, er svært begrenset. Blant bachelorkandidatene i engelsk, er det igjen kun en liten del som søker og velger å begynne på masterstudieretningen English Language and Linguistics. De aller fleste søker seg isteden til ENGLABS.

Bachelorstudieretningen i Polsk, tsjekkisk og BKS ble nedlagt våren 2024 på grunn av langvarig sviktende rekruttering og gjennomføring¹¹. Til masterstudieretningen Russisk, polsk, tsjekkisk, BKS vil det i fremtiden kun være søkere innen russisk som kan oppfylle opptakskravet på grunnlag av utdannelse fra UiO, slik dagens studium og dets opptakskrav er utformet. Uavhengig av samfunnsinteresse og relevans, er det altså et stadig mer begrenset antall kvalifiserte blant mulige fremtidige søkere.

---

¹⁰ Se vedlegg

¹¹ Se VSAK-3 fra fakultetsstyremøtet 12.4.24 [Innkalling til møte 2-2024 - Det humanistiske fakultet \(uio.no\)](#) og særlig [orientering-om-vedtak-om-studieportefoljen-fra-studiearet-2025-26-av-som-prodekanen-for-studier-fatter.pdf \(uio.no\)](#)

3.1. Rekruttering¹

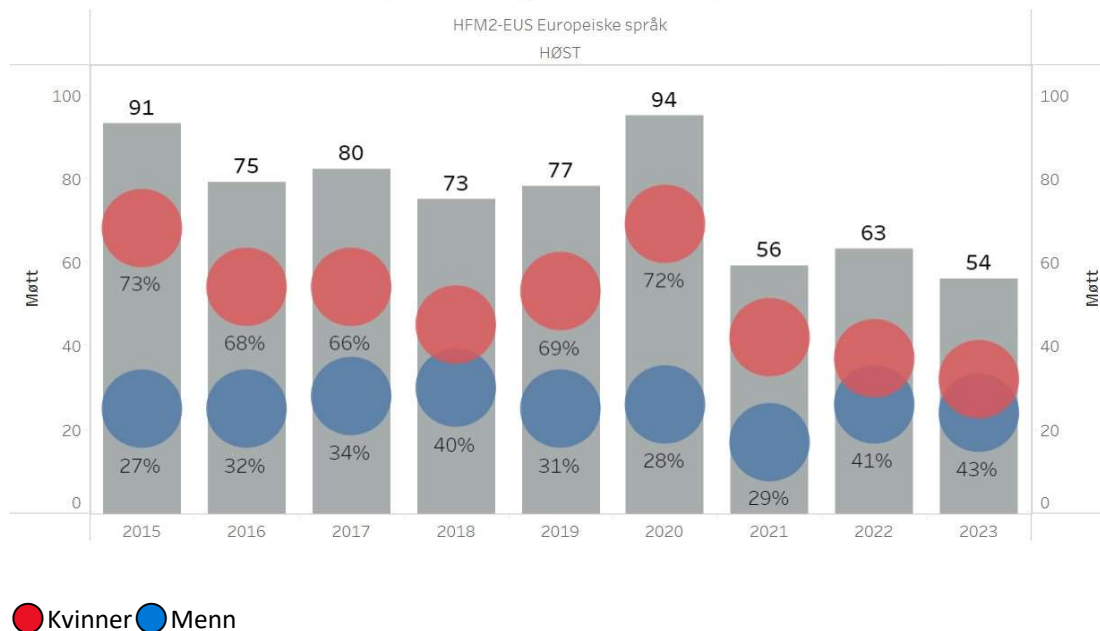
2018–2023

Målgruppen for programmet er stadig først og fremst egne bachelorkandidater, men også bachelorkandidater fra andre læresteder. Vi vet også at en del lektorstudenter velger å fullføre master på dette programmet i stedet for i masterspesialiseringen på Lektorprogrammet. Det er tydelige variasjoner mellom studieretningene når det gjelder studentenes alder og hvilken livsfase de er i når de starter på studiet, noe som også påvirker deres tempo til å gjennomføre.

Det er en tydelig fallende tendens i antall møtte til programmet som helhet i perioden, selv om det var en (sannsynligvis pandemibetinget) økning i 2020. Diagrammet nedenfor viser ikke kun tall for evalueringsperioden (2018 til 2023), men fra første opptak i 2015. De viser med all tydelighet hvor konsekvent fallet i interesse er: Tallet for 2015 er sannsynligvis noe høyere fordi en del aktive på de gamle programmene søkte overgang til det nye dette året. Likevel er tallene generelt på et høyere nivå før 2020. Når det i 2023 er 54 som takker ja og starter¹² på et program med syv studieretninger, betyr det at det i snitt er under 8 møtte per studieretning.

Figur 1: Møtte til Europeiske språk 2015-2023¹³:

Antall møtt til studiet siste fem år, kjønnsfordeling av de startende i prosent.

¹² Omtalt som "møtt" til studiet

¹³ Tableau: [Studieprogramledere studieretningerUiO: Søker- og studenttall - Tableau Server \(uhad.no\)](#) Tall ekskl. SFM (selvfinansiert master (ex. EU/EØS)). Med SFM er det 10 flere møtte i perioden.

Figuren viser at variasjoner i rekruttering i stor grad skyldes endringer i antall kvinner som søker seg til studiet. Søkningen er som tabellen nedenfor viser, svært ulikt fordelt på studieretningene, og dette er et av hovedproblemene med programmet: Det stiller krav til hver enkelt studieretning om innretning, oppbygging og læringsutbytte, men det er på de fleste studier ikke studentgrunnlag til å få til dette på en god måte over tid.

Tabell 1: Søkning per studieretning -- totalt og 1. valgsøkere 2019-2023¹⁴

Master-program	Fag	Søkere totalt 2019	Søkere totalt 2023	Kval. 1.-pri.søkere 2019	Kval. 1.-pri.søkere 2023	Møtt 2019	Møtt 2023
Europeiske språk	ENGLABS ²	125 (SFM ³ 72)	91 (SFM 43)	72 (SFM 26)	51 (SFM 32)	25 (SFM 2)	24 (SFM 1)
	ENGLALI ⁴	99 (SFM 87)	51 (SFM 65)	37 (SFM 44)	13 (SFM 40)	12	3
	Fransk	29	21	21	16	12	6
	Italiensk	7	12	2	7	2	3
	Russisk, PTBKS ⁵	24	18	19	15	11	7
	Spansk, Portugisisk	38	16	26	13	13	8
	Tysk	11	11	6	9	3	5

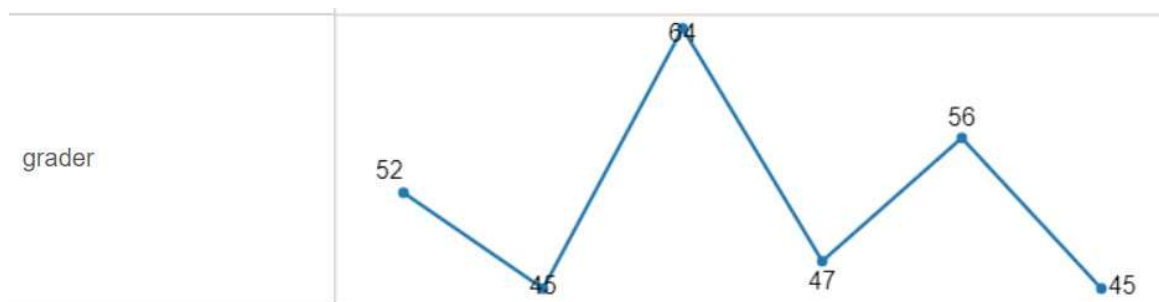
Tallene bekrefter etter instituttledelsens syn at det er nødvendig å sette i gang en masterreform. Vi mener at instituttet ikke kan si seg fornøyd med noen av tallene for 2023, kanskje med unntak av studieretningen English Literature, American and British Studies. Til nå har denne studieretningen tilbudt emner og masteroppgaveemner i både engelsk litteratur og amerikanske og britiske studier. Fakultetet godkjente i 2023 instituttets søknad om å dele studiet i to og tilby engelskspråklige litteratur- og områdestudier hver for seg. Vi mener søkergrunnlaget er tilstrekkelig, at det vil være faglig gunstig å skille dem og at administrasjonen vil kunne gjøre et riktigere opptak. Det er gjennomgående flere søkere, med bedre karaktergrunnlag innen litteratur, og med to studieretninger vil vi kunne øke kvoten totalt og ta opp flere søkere til områdestudier (som innen den nåværende kvoten ville vært kvalifisert, men ikke fått plass).

¹⁴Kilde: [Studieprogramledere studieretningerUiO: Søker- og studenttall - Tableau Server \(uhad.no\)](#). SFM = selvfinansierende studenter, altså søkere fra utenfor EU/EØS. Denne søkergruppen må stille garantibeløp for å få oppholdstillatelse i EU/EØS-området. Fom. kull 2023 må disse søkerne i tillegg betale skolepenger og vi forventer at det blir svært få slike søkere i fremtiden til våre engelskspråklige studier.

3.2. Gjennomføring og oppnådde grader

Grads- og studieproduksjonen er også fallende, selv om det var en markant stigning i 2020. Det er tydelig at den følger den fallende rekrutteringen til studiene. Målt mot 2018-tallet har den falt hhv. 13 og 24 %.

Figur 2: Utvikling: Europeiske språk master - Oppnådde grader 2018-2023¹⁵

Grafen viser antall grader oppnådd (y-aksen) per år (x-aksen). Tallene for 2020 og 2022 (hhv. 64 og 56) avviker tydelig fra den ellers fallende tendensen og fortjener en kommentar. Det var særlig mange som fullførte i 2020. Tallet kan henge sammen med det lave antallet oppnådde grader året før, slik at det var flere enn vanlig som var forsinket. Vi tror likevel at tallet ikke er tilfeldig og at flere enn vanlig hadde tid til å gjøre ferdig sin masteroppgave under nedstengingen av samfunnet. 2022-tallet går vi ut fra at delvis er forårsaket av det spesielt høye antallet som startet i 2020. Vi har ikke undersøkt dette i detalj, men dersom det stemmer, er gjennomføring på normert klart mer gjennomførbart under eksepsjonelle vilkår, for eksempel når studentene jobber mindre ved siden av studiene.

Tabell 2: Antall møtt til programmet Europeiske språk 2018-2023¹⁶.

År	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall møtt til studiet	67	74	85	59	59	55

Endringene som (sannsynligvis) fulgte av pandemien mener vi dessuten er egnet til å kaste lys over rekrutterings- og gjennomføringspotensialet blant våre kandidater. Den økte rekrutteringen kan indikere at søkere, som vet at utdannelsen finnes, men som hittil ikke har prioritert å søke på den, søkte seg til den når de vurderte at dette var noe de kunne prioritere. De ville ikke søkt i et normalt tilfelle. Produksjonen av masteroppgaver steg også, og det er tegn på at flere fullførte på normert tid i dette tidsrommet. Noe av dette kan også være forårsaket av at det ble svært

¹⁵ Tableau [402 oppnådde grader og studiepoeng \(GSTHK\): Utvikling år - Tableau Server \(uhad.no\)](#)

¹⁶ [Studieprogramledere studieretningerUiO: Søker- og studenttall - Tableau Server \(uhad.no\)](#) Til sammenligning møtte det i 2023 for eksempel 70 til master i historie, 40 til Medier og kommunikasjonen.

vanskelig å reise på utveksling. Av erfaring vet vi at flere av våre flinkeste studenter prioriterer utreise høyt, og at de prioriterer utenlandsoppholdet høyere enn gjennomføring på normert tid. Nedstengningen kan ha bidratt til at gjennomføringstakten steg. Siden pandemien var et unntakstilfelle, kan vi derfor ikke forvente denne typen rekruttering og gjennomføring under normale betingelser.¹⁷

Vi vil her i tillegg nevne kandidatundersøkelsen fra 2022¹⁸ fordi den dokumenterer aspekter ved ferdige masterkandidater som kan si noe om søkermotivasjonen innen humanistiske fag. Den viser at masterkandidater i større grad enn andre ikke oppfatter at utdannelsen deres er nødvendig for jobben de gjør, og at de oftere synes det er vanskelig å få nok og relevant nok jobb. Dette kommer blant annet frem i undersøkelsene av undersyssetting (ufrivillig deltid) og samsvar mellom utdanning og jobb. Samtidig er andelen kandidater fra humanistiske fag som jobber i privat sektor betydelig (ca. halvparten), om enn lavere enn kandidater innen økonomiske, teknologiske og matematisk-naturvitenskapelige fag. Vi anser det som sannsynlig at kandidater i humanistiske fag kan ha opplevd større forverring av sin sysselsettingssituasjon i pandemien, fordi vi forventer at de har hatt jobber som i større grad ble påvirket av nedstengingen.

Når det likevel finnes søkere til humanistiske fag og mer spesielt til europeiske språk på masternivå, er det mye som taler for at det er fordi de er glade i faget sitt, har en sterk interesse for det og ønsker faglig påfyll, selv om de vet at dette ikke nødvendigvis gir bedre karriere- og lønnsutvikling.¹⁹ De ser oftere på det som en interessenmotivert, ikke direkte jobbrelevant videreutdanning. Dette legger klare begrensninger på antallet mulige fremtidige søkere. Desto viktigere blir det for programeieren å kjenne sin søkermasse og tilby relevant utdanning. Dette omfatter også det geografiske aspektet: Med et synkende antall studietilbud og søkere innen fagene, er det spørsmål om studiene vil være attraktive nok til at søkere fra andre landsdeler vil påta seg kostnadene ved å leve i Osloområdet for å fullføre et studium innen våre fag. Veier interesse og karriereutsikter opp for kostnaden av et slikt studium?

Studiepoengproduksjonen gjenspeiler den økte rekrutteringen og gjennomføringen under pandemien, bekrefter at dette var et forbigående fenomen og at den generelle tendensen snarere er fallende.

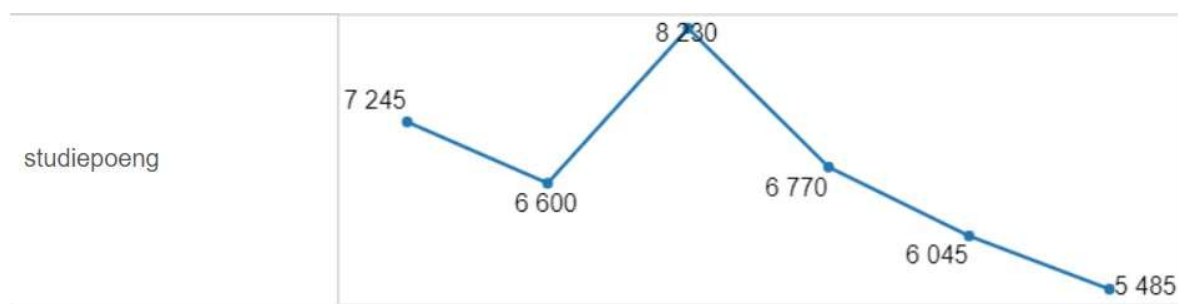
---

¹⁷ Undersøkelser viser for øvrig at andre masterstudier ved HF ikke opplevde samme økning i løpet av pandemien. Dette gjelder for eksempel studier innen medier og kommunikasjon, politisk kommunikasjon og screen cultures. Det var stabil søkning til disse studiene, eller sågar en nedgang gjennom pandemien.

¹⁸ [Kandidatundersøkelsen 2023. Første resultater: Overgang fra utdanning til arbeid \(unit.no\)](#)

¹⁹ Se instituttets egen rapport Fremmedspråk i krise. En utredning om europeiske fremmedspråk i høyere utdanning. UiO, 2023. Se særlig kapittel 7, "Hovedfunn", s. 20. [fremmedspraksrapport_062023.pdf \(uio.no\)](#)

Figur 3: Utvikling: Europeiske språk master - Produserte studiepoeng 2018-2023²⁰

Antallet leverte masteroppgaver opplevde også samme løft i pandemien som søker tallene. Ikke bare søkte det seg flere inn på programmet, men det var også økt gjennomføringstakt blant studenter som allerede hadde påbegynt studiet. Gjennomføringstakten blant aktive studenter var altså høyere, som tabell 3 viser.

Tabell 3: Studiepoeng per student per år²¹

	egenfinansierte stp pr student (DBH)
2018	39.59
2019	33.00
2020	40.15
2021	36.99
2022	32.33
2023	35.16

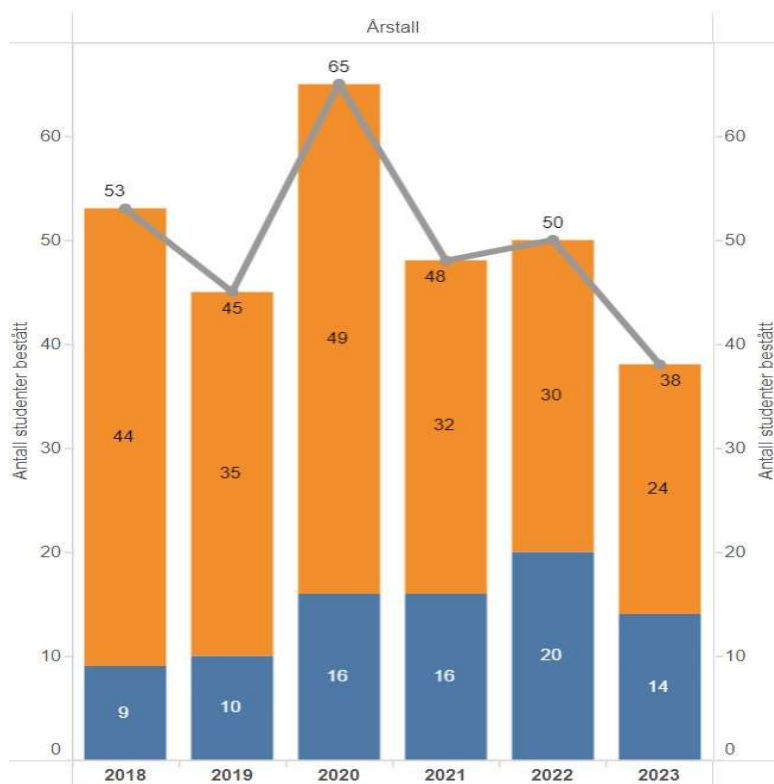
Tabell 3 viser hvor mange av de normerte 60 poengene per studieår (heltidsekvivalenten) studenter på programmet i snitt tok per studieår (to semestre). Et snitt på 30 poeng innebærer altså at studentene i snitt studerer på «halv fart». Tallene viser at det vanlige på studiet er en redusert studieprogresjon, men at gjennomføringstakten økte i pandemien.

På grunn av den lave gjennomføringstakten, er det få som kvalifiserer seg på normert tid (fire semestre), men gjennomføringen totalt, og da gjerne etter tre eller flere semestre til, er ofte langt bedre. Mange, ofte flertallet av aktive studenter, slutter ikke å studere bare fordi de ikke klarer å gjennomføre på normert tid.

²⁰ Tableau [402 oppnådde grader og studiepoeng \(GSTHK\): Utvikling år - Tableau Server \(uhad.no\)](#)

²¹ Tableau: [403 studiepoeng pr student \(GSTHK\): Tabell: Studiepoeng pr student - Tableau Server \(uhad.no\)](#)

Figur 4: Utvikling: Innleverte masteroppgaver på Europeiske språk 2018-2023 (gul = 60 sp, blå = 30 sp masteroppgave) ²²

Vi tolker dette slik at mange av våre masterstudenter ønsker å fullføre selv om de ikke er heltidsstudenter, men at de enten ikke har som mål eller ikke er i stand til å bli raskt ferdig. Tendensen er ellers enda tydeligere hvis vi ser på fullføringsraten blant dem som har levert prosjektskisse til masteroppgaven. Nesten alle disse studentene fullfører. De som ikke fullfører, er altså stort sett de som ikke kommer ordentlig i gang med studiet.

Gjennomføringen på studieretningene er varierende. Noen fag har særlig dårlige tall, herunder ENGLALI, ITA og TYSK,

og det er en sammenheng mellom dårlig rekruttering og dårlig gjennomføring. RPTBKS og ENGLALI har særlig stor differanse mellom gjennomføring på normert tid og totalt.

²² [LOS Innleverte masteroppgaver: Utvikling over tid, inkl. fordeling 30 sp/60 sp - Tableau Server \(uhad.no\)](#)

Tabell 4: Gjennomføring for kullene 2018-2021 per 4/24²³

Studieretning	Normert tid %	Med ett ekstra semester %	Med to ekstra semestre %	Gjennomføring totalt %
ENGLALI	23	41	49	59
ENGLABS	54	62	73	76
FRA	27	37	42	56
ITA	9	9	9	9
RPTBKS	24	41	51	60
SPAPOR	31	41	55	64
TYSK	29	43	43	43

Merk: få studenter i statistikken fører til tallene for italiensk og tysk gir begrenset mening.

Tabellen viser et tidsutsnitt for hvor studentene registrert på disse kullene er i sin gjennomføring i april 2024. Hvis alle studenter hadde gjennomført til normert tid, ville altså verdien i andre kolonne vært 100, og null i de andre. Gjennomføringen på ENGLABS er tilfredsstillende. På flere av studiene er gjennomføringen mer enn doblet i dag sammenlignet med den normerte studietiden. Det er et mål for instituttet både å øke gjennomføringen på normert tid og å redusere forskjellen på normert og total gjennomføring.

3.3. Masteroppgaver og karakterer – etter fag og masteroppgaveemner

En gjennomgang av antall masteroppgaver og karakterer 2018–2023 viser at det er store forskjeller på antall innleverte oppgaver studieretningene imellom²⁴. Det er også variasjon i karaktersnitt, som kan ha ulike forklaringer.

Det ble totalt levert 310 masteroppgaver på masterprogrammet Europeiske språk i perioden. Sortert på disiplinene ble:

- 47 % av disse ble levert i litteratur eller litterær oversettelse
- 30 % i språk
- 23 % i område- og kulturstudier.
- Blant oppgavene i litteratur og språk var det 27 oppgaver (rundt 9 %) i språklig eller litterær oversettelse

Fordelt på studieretninger ser vi at engelsk litteratur fortsatt er størst (94 oppgaver), etterfulgt av engelsk språk (31). Deretter følger et større mellomstykke bestående av Russland-studier (19), spansk språk og spansk litteratur (hhv. 18 og 16), fransk områdestudier, fransk språk, og fransk litteratur (hhv. 16, 15 og 13) American studies (14), russisk oversettelse og engelsk litterær

²³ Tableau: [Studieprogramledere studieretningerUiO: Studenter - fullføring og frafall - Tableau Server \(uhad.no\)](#)

²⁴ Se vedlegg: Masteroppgaver og karaktersnitt levert på masterprogrammet Europeiske språk 2018-2023.

oversettelse (hhv. 13 og 12), og deretter italiensk (10). De øvrige har få innleverte oppgaver; for eksempel ble det til sammen levert 9 oppgaver totalt på tysk. Målt i studiepoeng, er bildet ganske likt: her utgjør engelsk 46 % av alle studiepoeng avlagt i masteroppgaver. Engelsk litteratur og litterær oversettelse utgjør alene 27% av alle oppgaver. Spansk, fransk og russisk utgjør mellom 14 og 17 %. De små fagene er i dag italiensk og tysk (begge rundt 3-4 %), deretter PTBKS og portugisisk, som til sammen utgjør rundt 2 %.

Korte og lange masteroppgaver (30 og 60 studiepoeng)

Studiepoengproduksjonen av masteroppgavene bestemmes riktignok av om studentene velger 30 eller 60 poengs oppgave. I et større bilde krever imidlertid 30 poengs-oppgaver at studenten avlegger 30 flere studiepoeng i emner istedenfor, så styrkeforholdet mellom fagene i studiepoeng totalt blir likevel ganske likt.

Derimot er det interessant å se på forholdet mellom korte og lange oppgaver som et mål/en indikasjon på studentenes prioriteringer. Dette gjelder imidlertid kun innen fag og disipliner der det er mulig å velge begge typer oppgave.

73 % av oppgavene er på 60 sp. I den største gruppen, engelsk, er andelen 64 %. På engelsk litteratur velger 40 % kort oppgave, mens engelsk språk kun tilbyr lange oppgaver²⁵. Også en del andre fag og disipliner tilbyr kun lang oppgave, deriblant Russland-studier og italiensk.

Innen fransk, spansk og tysk var 76 % av oppgavene på 60 sp, innen russisk 70 %. Masteroppgaver spesielt for språklig og litterær oversettelse blir kun tilbudt på 30 sp. Det ble levert 27 oppgaver i disse emnene, de fleste på engelsk og russisk.

Det er dermed en klar preferanse for den lange masteroppgaven.

Karakterer

Karaktersnittet ligger på rundt 3,9²⁶, men det er klare variasjoner, særlig fagene imellom (det er ingen variasjon av betydning disiplinene imellom). Siden det er stor forskjell på antall kandidater under hver masteroppgaveemnekode, sier dette snittet imidlertid lite om forholdet på hvert enkelt fag. Engelsk utgjør den største studentgruppen, og her ligger karaktersnittet på områdestudier og språk lavere enn litteratur (hhv. 3,5 og 3,8).

---

²⁵ Det skrives imidlertid masteroppgaver i engelsk språk på Lektorprogrammet under den felles masteroppgavekoden ENG4790.

²⁶ A= 5, F=0. Stryk (F) er ikke talt med, med blir omtalt separat i fremstillingen. Tallet er basert på snittet av snittkarakterene for masteroppgaveemnekode. Snitt med få antall sensurerte oppgaver teller her like mye som dem med mange. I et lavt antall sensurert oppgaver vil den enkelte oppgave telle mer. Sensur har ingen målsetning om et normalfordelingsprinsipp, men er basert på en kvalitativ vurdering av besvarelsen målt mot læringsutbyttebeskrivelsen i emnet. Vedvarende høye eller lave snitt vil imidlertid bli betraktet som en anledning til å undersøke kvaliteten på faget, veiledningen og sensuren nærmere.

Strykprosenten varierer. Innen engelsk språk og litteratur ligger den på hhv. 16 og 12 %. Dette er påfallende høyt. Russland-studier, som også har mange studenter som leverer masteroppgave, har 5 % stryk. Ved resten av fagene er det svært få som stryker, og dermed er også andelen lav, bortsett fra i tysk litteratur, der 2 av 4 oppgaver i perioden strøk.

Det er også ulikt karaktersnitt på 30 og 60 sp oppgaver. Snittet er noe lavere på 30 sp (3,7), mot 4 på 60 sp oppgaver.

Det er et beskjedent antall klagesaker på masteroppgavesensur, og få saker der det er større avvik i karakter mellom første og andre sensur²⁷. Det er dermed ingenting i klagestatistikken som på et strukturelt nivå kunne indikere mangelfull veiledning eller større avvik i sensurkriteriene blant sensorer og institusjoner.

3.4 Forholdet til lektorprogrammet

Lektorprogrammet er ikke del av denne evalueringen, men fagene engelsk, fransk, spansk og tysk leverer masterstudier til dette programmet²⁸. Lektorprogramstudentene avlegger 60 sp i obligatoriske og valgfrie emner og skriver deretter en 30 sp masteroppgave under andre emnekoder enn dem på Europeiske språk, men innen samme disipliner, og noen av disse har en fagdidaktisk vinkling. Fagmiljøene leverer altså veiledningen av disse masteroppgavene og i og med at en del masterkandidater på Europeiske språk også får en karriere i skoleverket, er skillet mellom masteroppgavene på Lektorprogrammet og på masterprogrammet i Europeiske språk i disse studieretningene ikke særlig skarpt.

Hvis vi trekker inn masteroppgaver skrevet på lektorprogrammet, endrer styrkeforholdet fagene imellom seg noe. Særlig på tysk utgjør dette en stor forskjell. Mens det ble levert 9 oppgaver på Europeiske språk, ble det i samme periode levert 20 oppgaver i tysk på lektorprogrammet, og tysk har sånn sett ikke et mindre, men dobbelt så stort masteroppgavevolum som italiensk. Masterspesialiseringen i engelsk på Lektorprogrammet utgjør en vesentlig del av masteroppgaveproduksjonen på engelsk, hele 27 % (men dette er altså oppgaver som ikke blir levert på programmet som evalueres i denne rapporten, Europeiske språk).

---

²⁷ Klagekommisjonen får ingen informasjon om resultatet i førstegangssensuren.

²⁸ ILOS er forpliktet til å levere følgende utdanninger til Lektorprogrammet: Fag 1 og 2 i engelsk, fransk, spansk og tysk, emner til masterspesialiseringen i disse fagene samt fagemner med praksis i 9. semester, som oppfyller forskriftens krav om praksis i alle studier samtidig som det ikke reduserer antall studiepoeng i studiefaget. ILOS tilbyr to slike emner: ENG4015 for engelsk og EUS4015 for fremmedspråkene (fransk, spansk, tysk). Se oppbyggingen av lektorprogrammet: [Lektorprogrammet \(master - 5 år\) – Universitetet i Oslo \(uio.no\)](https://www.uio.no/lektorprogrammet/master-5-år) Lektorprogrammets emnetilbud er nesten fullstendig sammenfallende med emnene i bachelor- og masterstudiene i Europeiske språk. Det er hverken faglig ønskelig eller ressursmessig bærekraftig å tilby en differensiert emneportefølje til disse studiene. Emneporteføljen på masterprogrammet Europeiske språk er derfor også bestemt av Lektorprogrammets studieordning.

3.5 Internasjonalisering og praksis

Totalt er det nærmere femti utreisende på dette programmet i perioden. Studentene reiser ut på både Erasmus- og bilaterale avtaler (Amerika). De største gruppene er ENGLABS (19) og Fransk (17), deretter SPAPOR (8), ENGLALI og Italiensk (5), og Tysk og RPTBKS (3) ligger på bunn. For Russisk-studenter på MA-nivå, er imidlertid Internasjonalt prosjektsemester (INTERPRO) vanligere enn utveksling. Fra våren 2020 til høsten 2022 var det svært lite utveksling, og endel utsatte utreise grunnet pandemien. Dette førte til ekstra høye tall i semestrene etter. Tallene har imidlertid gått ned igjen i løpet av 2023.

Tabell 5: Utreisende på fullført utveksling på mer enn 3 måneder²⁹

		Årstall til					
Uttekslings..	Uttekslings..	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Andre	Utreisende	4	1			1	1
BILATERAL	Utreisende	1	1			4	3
ERASMUS+	Utreisende	8	9	4	3	6	8

Vi tror at dårlig valutakurs og Brexit (som førte til at Storbritannia ikke lenger er med i Erasmus-samarbeidet) i tillegg til generelt færre studenter på programmet kan være viktige årsaker til lavere utreisetall. [EUS4900 – Internasjonalt prosjektsemester Europeiske språk](#) er blitt tatt av 18 studenter i perioden. De er ganske jevnt fordelt på engelsk, russisk, fransk og spansk, kun én fra italiensk og én fra tysk. Det er flest tidlig i perioden; de siste årene har det kun vært én student per semester. Det samlede antallet studenter og erfaringene med studentenes utreisepraksis tatt i betraktning, er dette tallet tilfredsstillende.

I tillegg har syv studenter tatt praksisemnene [EUS4910](#) (10 sp) og [EUS4920](#) (20sp). Til sammen har de avlagt 120 studiepoeng i praksisemner. Det er grunn til å diskutere om dette er et tilfredsstillende tall. På den ene side er praksis viktig fordi det kan sette faget inn i en arbeidslivs-sammenheng, på den annen side har vi ingen nære og etablerte forhold til arbeidsgivere og kan derfor ikke ennå gå god for kvalitet i alle ledd av et praksisopphold. Vi ser at det er krevende å opprettholde godt og kontinuerlig samarbeid med arbeidsgivere når studenttallet er lavt. Tilbakemeldingene fra studenter, sensorer og arbeidsgivere indikerer også at både selve oppholdets profil og vurderingsformen bør skjerpes. Som panelet vil se, krever dagens vurderingsform at studenten ikke bare vurderes etter kvalitative mål, men leverer et akademisk arbeid på forventet nivå i studiet. Dette arbeidet skal ta utgangspunkt i praksiserfaringen og dette har i flere tilfeller vist seg å være vanskelig både å gjennomføre og å sensurere. Vi oppfatter praksis og relevans i studiene som en viktig del av de krav samfunnet stiller til oss og

²⁹ Tableau: [UTV1 Utveksling: Antall inn- og utvekslinger 3mnd + - Tableau Server \(uhad.no\)](#)

ser det som en del av et gradsstudium som er kommet for å bli, men vi trenger en bredere og mer faglig basert diskusjon i fagmiljøet om hvilken hensikt det skal tjene i et studium.

4. Indikasjoner på god eller sviktende kvalitet

Det at kullene på de fleste av studieretningene er små og krympende, påvirker studiekvaliteten på flere måter.

Studentene søker seg ikke kun inn på en av studieretningene, de har også tydelige preferanser hva angår disiplin. Ikke bare er det svak søkning i utgangspunktet, inndelingen i disipliner gjør studentgruppene enda mindre.

Med få studenter er det ikke hensiktsmessig å opprettholde et større emnetilbud. Programsidene, og særlig sidene «Oppbygging og gjennomføring» gir inntrykk av at det med unntak av felles, obligatoriske emner, er valgfrihet. I praksis er det kun på studieretningen ENGLABS at det er reell valgfrihet hva angår disiplin og tema. Vi erfarer at studenter på de fleste andre fag ofte er skuffet, de har i realiteten ikke anledning til å bruke sine valgfrie 40 (70 ved 30 sp oppgave) sp til å skaffe seg faglig tyngde innen den disiplinen de interesserte seg for da de søkte seg til studiet og som de har valgt å skrive masteroppgave i.

Som tidligere nevnt fungerer studieretningene på programmet i praksis i seg selv som programmer; de deler få eller ingen emner og dette er et resultat av ønsket om og behovet for at studenten blir tilbudt emner i og mottar undervisningen på målspåket. Det beskjedne studenttallet gjør det dessuten vanskelig å sette opp vanlig undervisning. Ikke sjelden avlegger studentene emner som veiledet lesning (selvstudium)³⁰. En av bærebjelkene i et studiemiljø er seminarundervisningen, men mangelen på studenter gjør at studentene får problemer med å opprettholde et studiemiljø. Noen av studieretningene, for eksempel tysk og fransk, har nå så få studenter at det er lektorprogramstudentene (som i hovedsak tar de samme emnene) som muliggjør at undervisningen kan opprettholdes.

Studieretningene forvalter ikke kun en separat emneportefølje innen de nevnte disiplinene, men også en egen, språkbasert fagtradisjon. Hvordan vurderer panelet kravet til kandidatens språklige nivå, språklig og kulturell innsikt i fagtradisjon, og kunnskap og ferdighet i en av programmets disipliner: språkkunnskap, litteraturvitenskap og -historie og område- og kulturkunnskap?

En større samordning og rasjonalisering er nærliggende, men hvordan ser panelet på dette i lys av behovet for utvikling av språklig kompetanse? Panelet kan på dette punktet gjerne komme

---

³⁰ De har kun anledning til å ha 20 studium slike emner i graden

med innspill om LLM og KIs rolle i språkfag i fremtiden. Vi ber om en vurdering av de felles, obligatoriske emnene og andre tverrgående metode- og teoriemner.

Vi ber om å gjøre en vurdering av de felles, obligatoriske emnene og andre tverrgående metode- og teoriemner. Er det muligheter for å samordne dette på en annen måte? Hvilke teoretiske, metodiske og praktiske elementer bør i tilfelle vektlegges.

Studiebarometeret

Studiebarometerets siste undersøkelse i 2023 mener vi støtter våre analyser hittil i rapporten.

Tabell 6: Studiebarometeret 2023 for Master i Europeiske språk (19 respondenter/ 35,2 %) ³¹

	Europeiske språk - master - EUS Master, Universitetet i Oslo, Oslo		Gjennomsnitt Av alle Språkutdanninger
Undervisning	+	4,4	4,2
Tilbakemeldinger	+	4,1	4,1
Vurderingsformer	+	4,5	4,3
Læringsmiljø	+	3,5	3,8
Organisering	+	4,0	3,9
Tilknytning til yrkeslivet	+	2,2	2,6
Eget engasjement	+	4,2	3,9

Studentene er mer enn gjennomsnittlig engasjert i studiene, de mener undervisningen, vurderingsformene og organiseringen er god og de er tilfredse med tilbakemeldingene de får underveis. Dette fører til nokså god, om enn langsom, gjennomføring.

Programmet scorer derimot under gjennomsnittet på studiemiljø og tilknytning til yrkeslivet. Vi tolker dette blant annet slik at de er for få studenter til å få et ordentlig, levende studiemiljø, at studiet ikke oppleves relevant for videre karriere og at dette er en av de viktige grunnene til sviktende søkertall. Det kan også ses i lys av kandidatundersøkelsens funn om forventninger til

³¹ [Studiebarometeret](#)

arbeidsmarkedet³². Den dokumenterer at en høy andel kandidater fra humanistiske og estetiske fag mener det er vanskeligere eller mye vanskeligere enn forventet å finne relevant jobb.

Emnerapporter

Instituttet har sett særlig på evalueringsrapportene for felles, obligatoriske emner med prosjektskisse, fordi disse emnene har en nøkkelrolle i å sikre at studentene forberedes på masteroppgavearbeidet, samtidig som de skal gi metodiske og teoretiske verktøy til studenter som planlegger veldig forskjellig masterprosjekter innen ulike disipliner. Og nettopp dette er en av tilbakemeldingene som går igjen i rapportene: Ikke alle studenter synes innholdet er like relevant.

ENG4000 har vært et felles emne for alle på litteratur og områdestudier i engelskfaget, og i evalueringer nevnes dette som vanskelig gjennomførbart, både av faglærere og studenter. Fra og med 2024 er dette to forskjellige studieretninger med hvert sitt prosjektskisseemne, og vi håper at disse problemene dermed for en stor del er løst.

I ENG4112, som har prosjektskisse i ENGLALI, ønsket studentene å lære mer om skriftlig data/databaser/korpora og statistikk, fremfor datainnsamling som krever menneskelig interaksjon.

I de øvrige emnene er det særlig spørsmål om organisering av emne og temaene som behandles, for stor kompleksitet i pensum og ønsker om annen prioritering av disiplinene. Også forholdet mellom pensum og eksamen tematiseres, bruken av bibliotekstjenestene og spørsmål om hvorfor prosjektskissen kommer så tidlig. Vi ser to tydelige fellesnevne:

1. Slike felles metode- og teoriemner bør få en tydeligere profil.
2. Det er vanskelig å kombinere undervisning og pensum som skal treffe studenter med interesser innen tre ulike faglige disipliner.

Vi vurderer at dette blir et viktig tema i den kommende reformen: Hvordan kan metodiske, teoretiske kunnskaper og ferdigheter best ivaretas på tvers av små fag, slik at det er et høyt nivå for alle på programmet? Hvor skal prosjektskissen plasseres, hvilken status skal den ha og hvordan følges den opp? Her vil vi invitere panelet til å drøfte innretningen på dette tilbudet.

5. Tiltak for å forbedre studieprogrammet

Instituttet har ikke gjennomført noen større, gjennomgripende endringer i programmet. Følgende endringer av betydning er blitt gjort:

---

³² Se Kandidatundersøkelsen, figur 13.

5.1 Korte og lange masteroppgaver

Det er et økt antall studieretninger som tilbyr masteroppgaver på både 30 sp og 60 sp. Noen fagmiljøer har imidlertid meldt at de av faglige grunner ikke ønsker å tilby kort masteroppgave.

5.2 Muntlig eksamen

Instituttet innførte muntlig på masteroppgaver på 30 sp i 2021. Fra før av er det muntlig eksamen på store masteroppgaver. Det er flere grunner til at vi ønsket dette: det er generelt ønskelig at kandidatene ved endt utdanning møter sin kommisjon personlig. Kandidaten får i muntlig eksamen anledning til å forsvare det skriftlige arbeidet og å høre kommisjonens vurderinger, noe som blant annet kan bidra til færre klagesaker, og kommisjonen får mulighet til å forsikre seg om at den har vurdert oppgaven riktig. Ikke minst blir nå alle masteroppgaver ved ILOS, både korte og lange, vurdert med samme vurderingsform. Samtidig krever eksamensformen noe mer ressurser og noe mer logistikk på slutten av en hektisk eksamensperiode. Vi har ikke gjennomført noen organisert evaluering av tiltaket og venter med dette til den forestående masterreformen. Noen erfaringer har vi imidlertid allerede gjort oss:

- ◆ Både fagmiljøer og studenter later stort sett til å være positive til ordningen
- ◆ Drøyt halvparten av oppgavene blir stående på samme karakter etter muntlig, resten går gjerne opp en karakter. Svært få går ned. Dette ser vi veldig positiv på.
- ◆ Hovedtyngden av oppgavene er på ENGLABS, så økt ressursbruk og logistiske utfordringer kommer i hovedsak her (særlig mtp. ferieavvikling).
- ◆ Antall klager er uforandret

5.3 Internasjonalisering

I 2018 planla vi tiltak for å øke internasjonaliseringsandelen. Vi har testet ut ulike tiltak på bachelor-nivå, blant annet innførte vi en opt-out ordning der studenten aktivt må velge bort utreise i studentweb. Vi har i perioden også gjort oss erfaringer med krav om obligatorisk utenlandsopphold på bachelorstudiene i russisk og PTBKS. Ingen av disse tiltakene har ført til at flere har reist ut, men kun til mer saksbehandling av søknader om fritak fra kravene. Vi kommer ikke til å satse på flere slike tiltak nå. Vår erfaring er at de som vil og kan reiser ut – de andre gjør det ikke, heller ikke når de får god informasjon om tilbudene.

5.4 Internasjonalt prosjektsemester

Studieretningene tilbyr EUS4900 – Internasjonalt prosjektsemester i tredje semester for studenter som velger å skrive kort masteroppgave. Ordningen er ikke mye brukt; emnet stiller nokså høye krav til søkerne, og vi fyller ikke de plassene vi har til rådighet.

Studentene kan ta inntil 10 studiepoeng i praksis dersom de skriver lang masteroppgave, og inntil 30 sp et semester dersom de velger den korte. Det er få som velger dette. Siden mange studenter studerer nærmest på halv fart, er det tenkelig at de ikke føler noe stort behov for å få

kontakt med arbeidslivet gjennom selve studiet. Kanskje er det tvert imot. Vi er usikre på om dette er et tilbud som bør prioriteres fremover.

5.5 Prosjektskisse

Prosjektskissen er på alle studieretninger lagt til et av de obligatoriske emnene. På alle studieretninger er det god forståelse for at prosjektskissen er viktig for studentenes gjennomføring av graden. Vi ser at det er først når de skal i gang med et mye større og mer selvstendig prosjekt, at flere får problemer med å gjennomføre. Vi har lagt vekt på at studentene bør komme tidlig i gang med sitt prosjekt, og at de godt kan lære å jobbe metodisk med en idé, et tema og ulike teoretiske tilnærminger før de har endelig bestemt seg for en oppgavetittel og utarbeidet en disposisjon. Ved å gi dem tid til å la dette modne tror vi at vi får mer gjennomførbare masterprosjekter. Den høye fullføringsandelen blant dem som har skrevet prosjektskisse og bestått emnet der den inngår, gir støtte til dette. Fagmiljøene har jobbet kontinuerlig for å forbedre emnene med prosjektskisse. Både på ENGLABS, spansk, fransk og russisk er det gjort endringer de siste par årene.

5.6 Andre mulige tiltak

5.6.1 Opptakskrav

Opptakskravene til dagens program er utformet med tanke på dets faglige innretning og krav til forkunnskaper i språk og disipliner. Siden relativt få fullfører bachelorstudiene innen disse fagene, er det for å øke rekrutteringen nødvendig å vurdere masterprogrammets faglige innretning i fremtiden, og om dette kan føre til endring av opptakskravene, slik at også andre, større interessegrupper kan få mulighet til å få opptak. Dette kan medføre vanskelige avveininger: skal vi endre faglig profil, senke språkkrav etc., eller risikere å få enda færre søkere?

5.6.2 Program- og studieretningsnavnene

Programnavnet er i dag identisk med bachelorprogrammet *Europeiske språk*³³. Hensikten ved opprettelsen var blant annet at det skulle være tydelig at studiet var språkbasert, og at dette er det som vesentlig skiller det fra andre studier innen språk, litteratur og kultur-/områdestudier. Studieretningsnavnene har navn etter språk/språkene, med unntak av engelsk, som til nå har vært delt i to.

Målet om bedre rekruttering var del av begrunnelsen for navneendring: Det skulle bli tydelig for søkere som hadde bachelorgrader i våre språkfag at masterstudiet var en fortsettelse av disse, og et sentralt moment var at språkfag er modningsfag og at kandidaten ville oppnå et tilfredsstillende operativt ferdighetsnivå med et fullført masterstudium.

---

³³ Bachelorprogrammet het opprinnelig *Europeiske og amerikanske studier: språk, litteratur, område*. Navnet ble endret til samme navn som masterstudiet i 2015, med virkning fra opptaket i 2016.

Gitt den vedvarende dårlige rekrutteringen, også forårsaket av den svake gjennomføringen på bachelorprogrammet, og det vi vet om søkeres motivasjon, er det naturlig å tenke at instituttet bør se på program- og studieretningsnavn.

Vi vurderer det imidlertid slik at ikke navnet i seg selv er avgjørende for rekruttering. De siste årene har studier med navn som synliggjør tverrfaglige studier (såkalte “og/med-navn”) gjort det best i søkerstatistikkene. Typisk tradisjonelle navn på etablerte studier og fag gjør det mindre bra, og på denne bakgrunnen er det kanskje ikke overraskende at navn som kun signaliserer et språk, gjør det relativt dårlig.

I forlengelsen av dette er vi usikre på om det er selve navnediskusjonen som er kjernen av problemet, og vi anser det som helt nødvendig å undersøke nærmere om det er studienes innretning i seg selv som ikke oppfattes som relevant.

5.6.3 Endring av oppmøtekravet til undervisning

Som vi har vist overfor, er programmet preget av at mange av studentene ikke er heltidsstudenter og at det ikke er realistisk å forvente at dette vil endre seg. Likevel har vi i dag samme oppmøtekrav til undervisning som på bachelor. Det er oppmøtekrav på minst 60 %. Det er tenkelig at dette fører til at en del kvalifiserte og interesserte søkere lar være å begynne på et slikt studium. Det er nødvendig å vurdere om studiet kan rettes bedre inn mot den reelle studenten på programmet; en deltidsstudent som har som mål å fullføre, men som ikke gjør dette på normert tid.

5.7 Masterreformens mandat

Masterreformens mandat inneholder flere punkter under avsnitt 2. og 3. som vil danne utgangspunkt for arbeidet med å gjøre programmet mer relevant, forbedre rekruttering og gjennomføring. Følgende punkter mener vi vil være særlig viktige i dette arbeidet:

- Hvordan kan masterprogrammene bygges opp for å sikre faglig sammenheng og progresjon?
- Hvordan kan fagmiljøene på instituttet jobbe sammen for å utnytte kompetanse og spesialiseringer?
- Hva kan gjøres felles og hva må tilbys av de spesifikke fagmiljøene?
- Hvem bør våre masterprogrammer være attraktive for?
- Hvordan sikrer vi relevans i studieløpet og hvilken rolle skal praksisemner spille?
- Hvordan sikrer vi at kandidatene våre har den beste og mest aktuelle digitale metoden med seg når de skriver sin oppgave?
- Hvilke digitale ferdigheter bør kandidatene ha når de er ferdige med sin mastergrad?
- Hva mener panelet om innretningen og prioriteringene i dette arbeidet?

6. Sammenfattende vurdering

Vi siterer fra forrige egenevaluering:

«Programmet har en viktig funksjon i HFs studietilbud, det fyller et viktig samfunnsbehov og er viktig for fremmedspråkene i lærerutdanningen. Det er etter vårt syn ingen grunn til å legge det ned, men det kan være gode grunner til endringer og forbedringer – som skissert i denne evalueringen og etter innspill fra det eksterne panelet.»

Selv om instituttet nå kommer til å legge et stort arbeid ned i å vurdere fremtiden for våre fag på masternivå, ser vi mange faktorer som vil prege programmet i fremtiden og som sannsynligvis vil bidra til å forsterke de problemene vi allerede har og som vi ikke har noe styring over. Som tidligere nevnt må vi dessuten erkjenne at søkere til programmet er interesseredrevet, at en beslutning om å søke sannsynligvis i stor grad er et overskuddsfenomen og ikke nødvendig for videre karriere.

I lys av analysen ovenfor mener vi det er grunn til å spørre om programmet Europeiske språk med studieretninger er den riktige og mest fremtidsrettede måten å tilby en utdanning innen våre fag på en måte som også oppfattes som relevant for en langt større gruppe søkere.

Vi må ta inn over oss at til tross for god kvalitet på mange emner, på veiledning og de gjennomførte tiltakene, er tendensen klar: Færre søker seg til og gjennomfører denne utdannelsen. I dag er dette bredt anlagte studier innen flere språk og disipliner, med stor valgfrihet, men med få studenter. Studieretningene og fagmiljøene som leverer emnene til dem står som regel for hele emneporteføljen, med språkbasert undervisning som en viktig del av begrunnelsen. Den tematiske bredden på masteroppgaveprosjektene er stor, og med tanke på det begrensede antallet studenter er det utfordrende å sikre en bærekraftig ressursbruk og å tilby tilfredsstillende disiplinforankrede, språkbaserte emner, kanskje særlig teori- og metodeemner.

Vi synes derfor det er nærliggende å undersøke om fagene kan svare bedre på et samfunnsbehov ved å inngå i mer tverrfaglige studietilbud med andre fagområder. Språkkunnskap i bred forstand er etter vårt syn hard kunnskap, og vil alltid være av stor betydning, især i kombinasjon med andre fag. Med dagens krav til tverrfaglig kompetanse, og kanskje spesielt med tanke på utviklingen av KI/LLM-verktøy, anbefaler vi å vurdere nye fagkombinasjoner samt i større grad å vektlegge fagenes metodiske og teoretiske aspekter, slik at masterkandidater er enda bedre rustet for livslang læring på sitt fagfelt og i en verden i rask endring. Uavhengig av hvordan fagene skal videreføres, mener vi dessuten at det vil være av stor betydning for bærekraften i disse studiene at det er god balanse mellom ressursbruken og produksjonen av studiepoeng og grader. Det fremtidige studietilbudet vil være avhengig av en mer fleksibel innretning for å kunne dekke behovet for emner av høy kvalitet innen alle fagområder.

Med hilsen

Utdanningsleder

Alexandra Anna Spalek

Studieleder

Mons Andreas Finne Vedøy

Blindern, 29.4.2024

7. Vedlegg

- Studentenes kommentarer til rapporten
- Mal for rapporten som det eksterne panelet skal enes om
- Studiekvalitetsrapporten 2023
- Mandat for masterreformkomité
- Elektroniske utskrifter av emnebeskrivelsene til prosjektskisseemnene på hver studieretning
- Periodiske evalueringer av obligatoriske emner på programmet

Programevaluering av masterprogrammet Europeiske språk 2024:

Studenters kommentarer til egenevalueringen

Student 1

(Studenten går på et annet program ved ILOS. Vi mener at kommentaren likevel kan være relevant)

3.2 Gjennomføring

Rapporten bemerker: "De som ikke fullfører, er altså stort sett de som ikke kommer ordentlig i gang med studiet."

Studenten spør om det kunne være interessant å se nærmere på hvem disse er, særlig med tanke på å skjelne mellom kjønnene.

5.6.3 Internasjonalisering:

"Det kan godt være at det er god informasjon om utveksling. Fra mitt ståsted syntes jeg det var vanskelig å få den informasjonen jeg trengte om et mulig utenlandsopphold. Det tok lang tid å snakke med administrasjonen, det var vanskelig å finne fram på nettsidene til det universitetet jeg ønsket å reise til, de eneste emnetilbudene jeg kunne ta, var jeg ikke interessert i, det var en lang prosess med mye om og men hvor jeg følte at jeg ikke fikk tydelig svar på det jeg lurte på. Når jeg først fikk den informasjonen jeg trengte, kom jeg til den beslutning at et utenlandsopphold var vanskelig å kombinere med masteroppgaven, og valgte derfor å droppe utveksling.

Altså, søknadsprosessen er en ting og ganske rett frem, men alt det andre er veldig mye og vanskelig å få informasjon om. Jeg vet ikke helt hvilken type informasjon som er ment."